

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiinan koulutusjärjestelmä

Tutkintojen tunnustaminen -yksikön seminaarit syksyllä 2019

Sinikka Tamminen, erityisasiantuntija

Kiinan koulutusasioiden hallinto

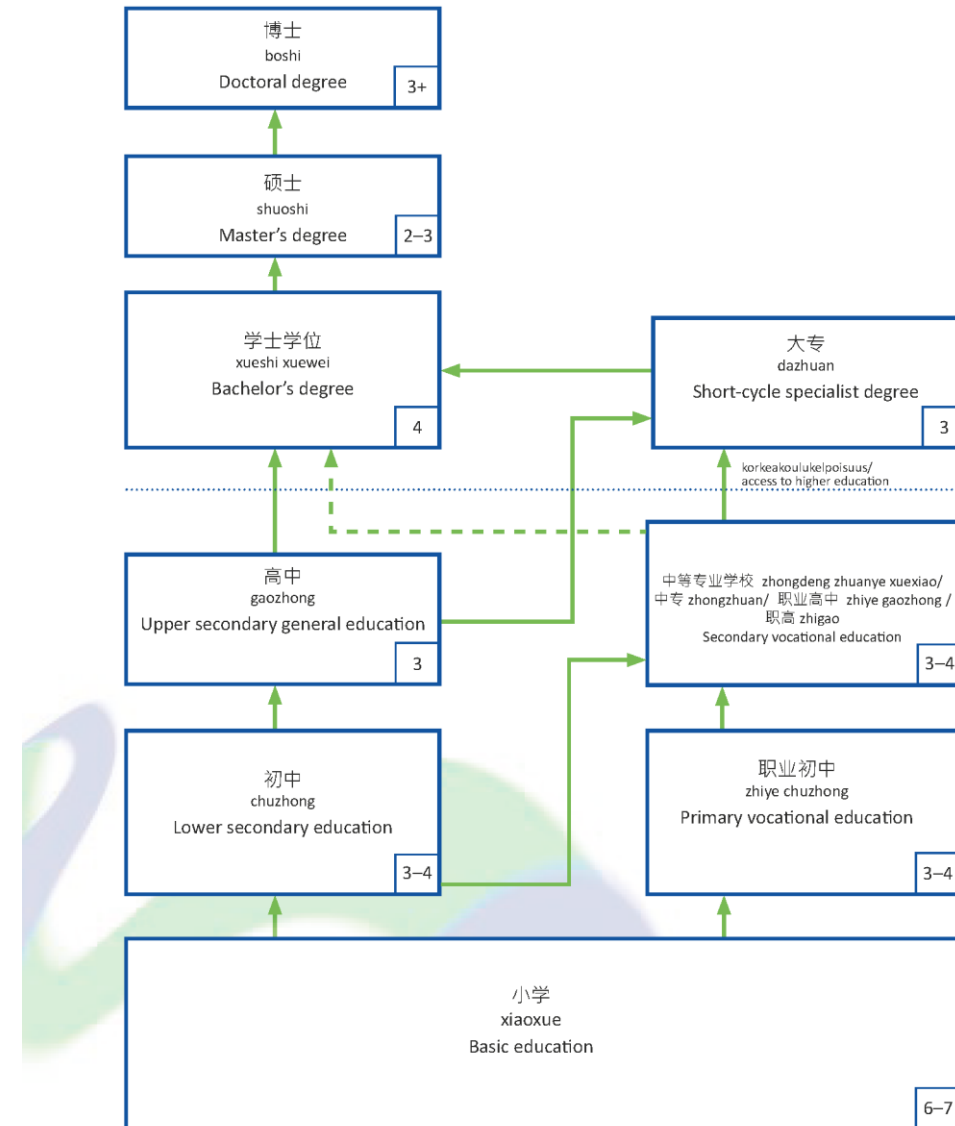
- Kiina on maantieteellisesti valtava alue, joka jakautuu maakuntiin
- Yli 2000 korkeakoulua ja yli 20 miljoonaa opiskelijaa, joista valmistuu joka vuosi yli kuusi miljoonaa
- Kansallisella keskushallinnolla, eli koulutusasioissa ministeriöllä, on perinteisesti ollut hyvin keskeinen rooli, erityisesti korkeakoulutuksessa, ja sen vastuulla on mm. lainsäädäntö, korkeakoulujen tutkintotodistukset ja opetussuunnitelmat
- Maakuntatason aluehallinto vastaa koulutuslainsäädännön toteutumisesta omassa maakunnassa ja hallinnoi maakunnallisia korkeakouluja sekä toisen asteen koulutusta, esim. pääsykokeita
- Paikallishallinto ja koulut vastaavat kunnan yleissivistävästä ja toisen asteen koulutuksesta

Yhä kansainvälisempi Kiina

- Kiinalaiset opiskelijat ovat yhä kansainvälisempiä: 32% Englannin kv-tutkinto-opiskelijoista oli kiinalaisia v. 2012-13.
- Kiinalaiset yliopistot houkuttelevat ja vastaanottavat koko ajan enemmän ulkomaisia opiskelijoita, myös tutkintoa suorittavia.
- Kiinalaisilla yliopistoilla on koko ajan enemmän kansainvälisiä yhteistyökumppaneita: koulutusta Kiinassa ja Kiinan ulkopuolella ("transnational education")

Kiinan koulutusjärjestelmä

- Korkeakoulutus
 - Tutkijakoulutus
 - Toisen vaiheen korkeakoulututkinto
 - Ensimmäisen vaiheen korkeakoulututkinto
- Toinen aste
- Perusaste

Oppivelvollisuus

- Kiinassa oppivelvollisuuteen kuuluu perusopetus ja alemman toisen asteen opetus (yhteensä 9 vuotta, vuodesta 1986 lähtien)
- Perusopetus kestää kuusi vuotta, maaseudulla usein vain viisi vuotta, ja se aloitetaan 6-7-vuotiaana
- Osa ei suorita oppivelvollisuutta loppuun eli suorittaa vain perusopetuksen.
- Alempi toinen aste kestää kolme tai neljä vuotta, riippuen edeltävän perusopetuksen pituudesta. Alemman toisen asteen koulu voi olla myös ammatillinen.
- Lopuksi suoritetaan kokeet, jonka läpäissyt saa valmistumistodistuksen (Graduation certificate)

Toisen asteen koulutus

- Alempi toinen aste – ylempi toinen aste
- Noin puolet oppilaista jatkaa Kiinassa alemmalta toiselta asteelta ylemmälle toiselle asteelle: opintoja edeltää valintakoe
- Kokeen kautta, tuloksen perusteella paikan saa joko:
 - yleissivistävässä, lukiota vastaavassa koulussa
 - teknisessä tai ammatillisessa koulussa, joka pääasiallisesti antaa valmiuksia työelämään
- Oppilaitokset voivat olla englanniksi: (middle) school, college, institute, vocational school, technical school

Toisen asteen koulutus, ammatillinen

- Ammatillisessa toisen asteen koulutuksessa voi opiskella ammatin teknisessä tai ammatillisessa oppilaitoksessa.
- Pohjakoulutusvaatimus vaihtelee: perusopetus (5-6 vuotta), alempi toinen aste (= 9-vuotinen oppivelvollisuus) tai ylempi toinen aste (= 12-vuotinen koulutus)

Tätä koulutusta tarjoavat erilaiset oppilaitokset:

- Toisen asteen erikoisoppilaitos
- Ammatillinen toisen asteen oppilaitos
- Ammattitaitoisten työntekijöiden oppilaitokset

Ammatillisen tutkinnon voi suorittaa myös yliopistossa ja collegessa (jolla ei välttämättä ole oikeutta myöntää korkeakoulututkintoja)

Toisen asteen koulutus, ammatillinen (jatkoa)

- Alemman toisen asteen suorittaneille koulutus on 3-4-vuotinen, mutta ylemmän toisen asteen suorittaneille se voi olla kaksivuotinen. Koulutuksen kokonaispituus siis vaihtelee (12-14 vuotta).
- Opinnoista saa valmistumistodistuksen.
- Toisen asteen erikoisoppilaitoksesta ja ammatillisesta toisen asteen oppilaitoksesta valmistuneet voivat joissain tapauksissa osallistua yliopistojen valintakokeeseen: tämä on melko uutta.
- Tarjolla on myös lyhyempiä, sisällöltään suppeampia ja kestoaltaan lyhyempiä kursseja

Toisen asteen ammatillinen koulutuksen todistus

Toisen asteen koulutus, yleissivistävä

- Yleissivistävä ylemmän toisen asteen koulutus on kolmevuotinen. Opetussuunnitelma on ollut kansallinen, mutta v. 2010 lähtien on siirrytty maakunnan tasolla laadittuihin opetussuunnitelmiin sekä siirrytty myös järjestämään keskitetyn päättökokeen sijasta maakunnittain keskenään erilaisia kokeita.
- Koulutuksen ensisijainen tavoite on valmentaa oppilaita kansalliseen yliopistojen valintakokeeseen (Gaokao 高考) ja yliopisto-opintoihin. Valintakokeen tulos ratkaisee, mihin pääsee opiskelemaan.

Yleissivistävän ylemmän toisen asteen koulun päättötodistus

学生 Syntymäaika (男) 系

天津市和平区人现年17岁,

在本校高中修业期满, 普通

高中毕业会考成绩合格, 准

予毕业。

此证

天津市世纪中学2006年教字第030119011号

校长: 赵辉

Oppiläitöksen
lehti

Todistuksen
päivämäärä 2006 年 7 月 1 日填发

(毕业会考成绩附后生效)

Hakijan kuva

2006年7月1日

Kiinan korkeakoulutus

Kelpoisuus korkeakouluopintoihin

- Toisen asteen päättötodistus: yleissivistävän toisen asteen ja ammatillisen toisen asteen päättötodistus antavat kelpoisuuden hakea korkeakouluopintoihin eli osallistua gaokao-kokeeseen
- Mutta: kotipaikka (household registration) rajoittaa hakeutumista opintoihin
- Gaokao läpäistävä hyväksytysti, tulos määrää jatko-opiskelupaikan
-> stressaavaa ja kuormittavaa, kasvattanut kiinnostusta opintoihin ulkomailla ja/tai jonkin muun loppututkinnon suorittamiseen
 - ammatillisen toisen asteen suorittaneiden pistemäärät jäävät alemmiksi (erilainen opintojen sisältö)
 - maakunnilla erilaisia ja erisisältöisiä kokeita -> eri pistemääriä
- Jo nyt osa kiinalaisista vanhemmista päättää, että lapsi menee yliopistoon, johon ei vaadita tätä stressaavaa koetta. Yksityisiin ja ulkomaisiin yliopistoihin voi hakea ilman gaokao-koetta. Nämä ovat usein maksullisia.

Korkeakoulutus

- Koulutusohjelmien alat määrätään ministeriössä. Opetussuunnitelma määritellään kansallisessa ministeriössä, korkeakoululla on perinteisesti ollut vain vähän vaikutusta sisältöön.
- Osa korkeakouluista tarjoaa vain lyhyitä ammatillisia tutkintoja, joista saa vain valmistumistodistuksen, ja niillä ei (välttämättä) ole lupaa myöntää korkeakoulututkintoja.
- Kiinassa on yli kaksi tuhatta korkeakoulua: nimi (esim. College, Institute) ei välttämättä kerro, millainen korkeakoulu on tai mitä tutkintoja se saa tarjota
- Ministry of Education, List of Chinese Colleges and Universities
<http://en.moe.gov.cn/Resources/Directories/>
- Chinese universities ranking

Alin kiinalaisen korkeakoulutuksen koulutus

- Kiinan korkea-asteen tutkintojärjestelmään kuuluu lyhyt, 2-3-vuotinen Zhuanke / Dazhuan (专科 / 大专)
- Toisen asteen jälkeinen, ammatillisen kelpoisuuden antava koulutus: pohjakoulutusvaatimus on ylemmän toisen asteen tutkinto, samalla tai läheisellä alalla.
- Näitä on tarjolla seuraavilla aloilla: laskentatoimi, hotellin johto, pankki- ja tietokoneala, lääketiede, kasvatustiede ja matkailu sekä myös opettajakoulutus.
- Näitä tarjoavat monet erilaiset oppilaitokset ja korkeakoulut
- Opinnot suorittaneet opiskelijat saavat vain valmistumistodistuksen (Certificate of graduation).
- Tästä koulutuksesta ei voi tehdä rinnastamispäätöstä: vastaavaa tutkintoa ei ole Suomen korkeakoulututkintojen järjestelmässä.

Ensimmäisen vaiheen korkeakoulututkinto

- Ensimmäisen vaiheen korkeakoulututkinto on kandidaatin tutkinto (xueshi (学士))
- Tutkinnon suorittaminen kestää neljä vuotta, lääketieteessä tai arkkitehtuurissa viisi vuotta
- Lyhyen korkeakoulukoulutuksen suorittaneille ”täydennysohjelma”: 2-3-vuotisen koulutuksen päälle 2 vuotta ensimmäisen vaiheen korkeakoulututkinnon opintoja
- Valmistuvat opiskelijat saavat valmistumistodistuksen sekä tutkintotodistuksen (yhdistetty asiakirja v. 1984-1992) että transkriptin suoritetuista opinnoista. Kirjamallisessa todistuksessa on punainen kansi.

Toisen vaiheen korkeakoulututkinto

- Toisen vaiheen maisteritutkintoon (shuoshi 硕士) on valinta ja usein myös koe.
- Kaksivuotiseen koulutukseen kuuluu opintoja, itsenäistä tutkimustyötä sekä tutkielman laatiminen ja puolustaminen.
- Valmistuvat opiskelijat saavat valmistumistodistuksen sekä tutkintotodistuksen että transkriptin suoritetuista opinnoista. Vanhassa todistuksessa (tumman) sininen kansi.

Tutkijakoulutusaste

- Tieteellisen jatkokoulutuksen tutkinto on tohtori (boshi (博士)), jonka suorittaminen vie vähintään 3 vuotta.
- Todistukset v. 1982-98 tummansinisissä kansissa, siitä lähtien tummanpunaisissa. Tuosta lähtien todistuksessa on myös opiskelijan kuva.

Korkeakoulututkinnoista annettavat todistukset

- Todistusasiakirjoilla kansallisesti yhtenäinen ulkonäkö.
- Korkeakoulututkinnosta saa kolme asiakirjaa: valmistumistodistus, tutkintotodistus, transkripti
- Todistukset kiinankielisiä, korkeakouluista voi saada myös englanninkielisiä asiakirjoja, mutta virallinen todistus aina kiinaksi. Vähemmistöalueilla todistus voi olla kaksikielinen (esim. uiguuri + kiina).
- Ammatillisesti suuntautunut tai ammatillisen kelpoisuuden tuottava korkeakoulututkinto: todistuksen numerosarjan edessä kirjain Z; Aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen kautta hankitun korkeakoulututkinto: todistuksen numerosarjan edessä kirjain T
- Erillinen asiakirja: todistus ammatillisesta pätevyydestä (esim. opettaja) viranomaiselta
- Erityisiä alueita: Taiwan ja Hong Kong (nyt osa Kiinaa, mutta koulutusjärjestelmä muuttumassa hitaasti): yliopistojen antamat asiakirjat englanninkielisiä

Korkeakoulututkintojen todistusten muutoksia

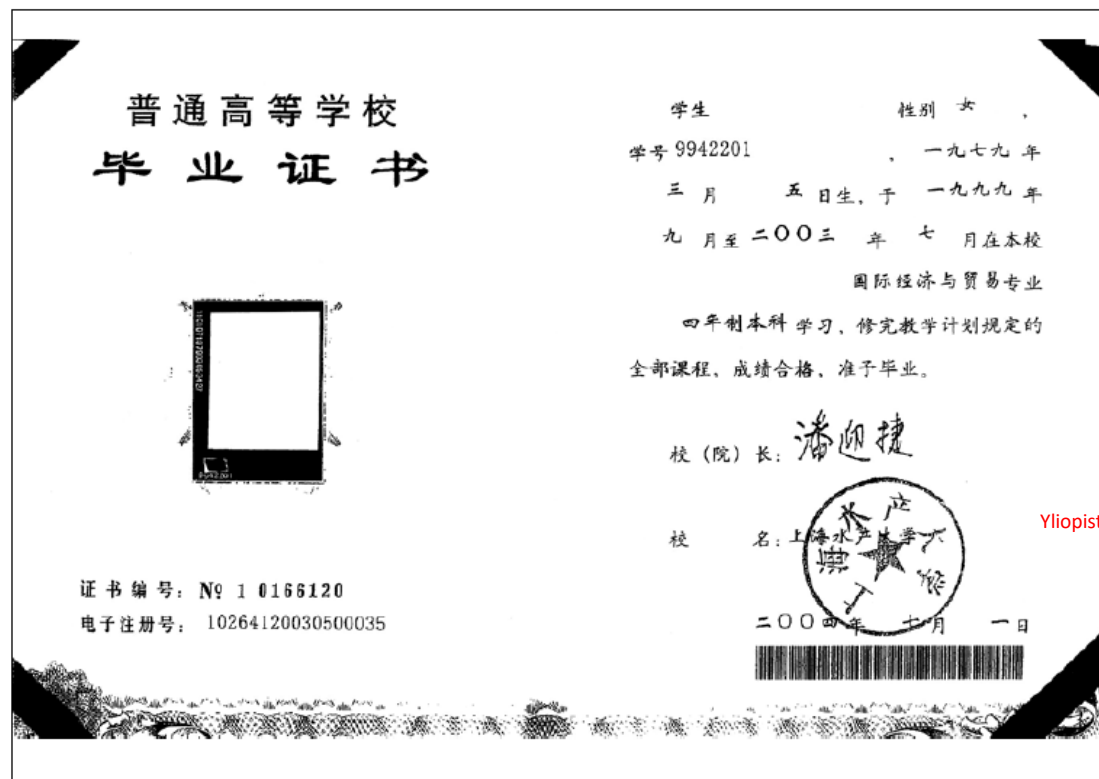
Muutokset v. 2008 lähtien

- Aiemman kaksisivuisen (kaksi vierekkäistä A5) kirjan tilalle A4-kokoinen yhtenäinen, vaakasuuntainen paperi
- Kaikissa Kiinan vaakuna ja valmistuneen värillinen valokuva
- Kandidaatin todistus vaalean vihreä, maisterin vaalean sininen, tohtorin pinkki

Muutos vuoden 2016 alusta:

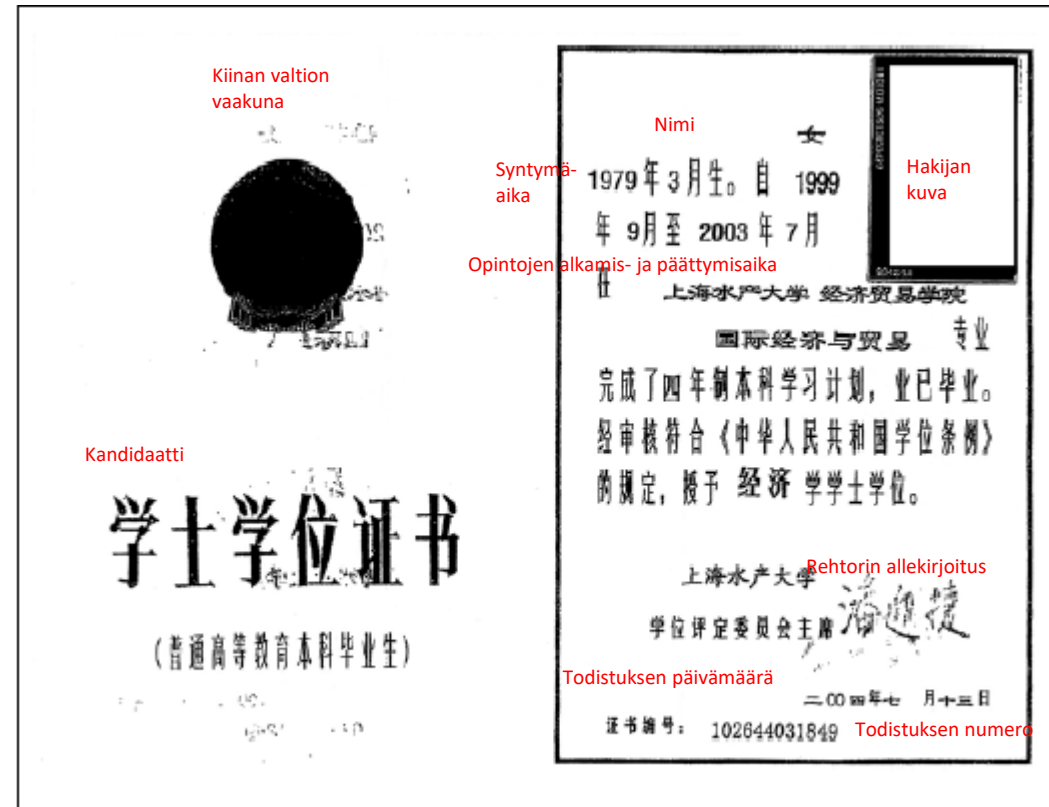
- korkeakouluilla enemmän vapautta todistuksien ulkonäössä
- korkeakoulukohtaisia tutkintotodistuksia

Alemmpi korkeakoulututkinto, valmistumistodistus, ennen v. 2008

Kandidaatin valmistumistodistus, jonka yliopisto myöntää

Alempi korkeakoulututkinto, tutkintotodistus, ennen v. 2008

Kandidaatin tutkintotodistus

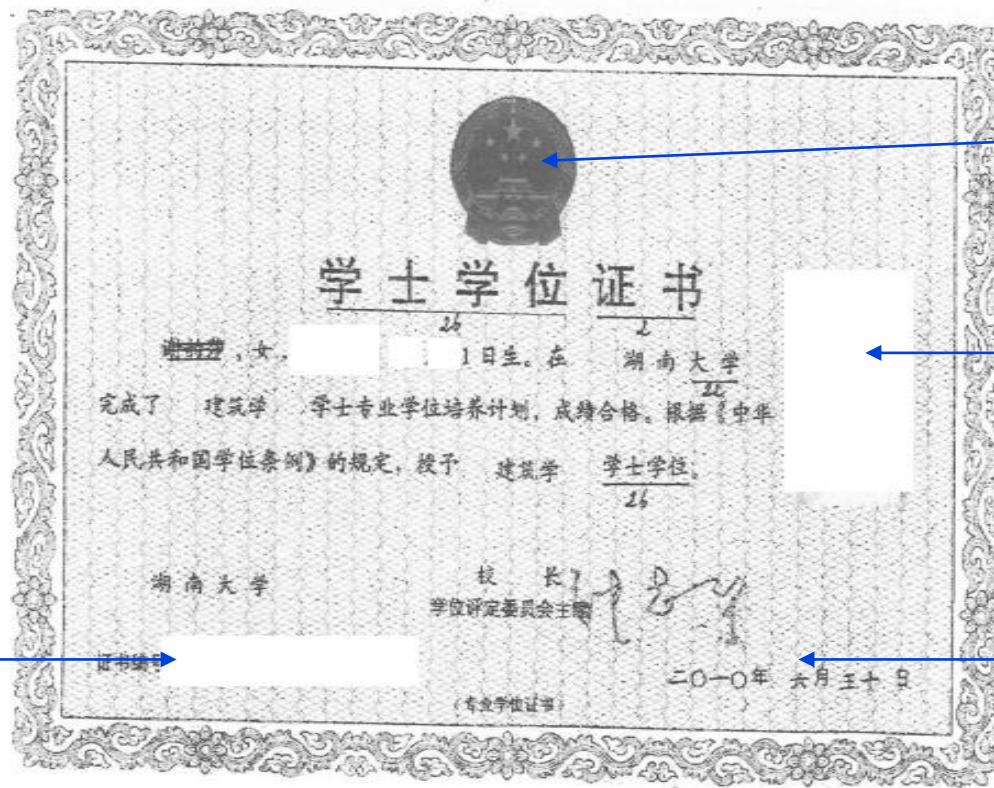
Alemmpi korkeakoulututkinto, valmistumistodistus, v. 2008 jälkeen (EP Nuffic)

Valokuva

Yliopiston leima

Alempi korkeakoulututkinto, tutkintotodistus, v. 2008 jälkeen (EP Nuffic)

Valtion vaakuna

Valokuva

Päivämäärä

Todistuksen numero

Korkeakoulututkintojen asiakirjojen varmentaminen

- China Higher Education Student Information and Career Center CHESICC <https://www.chsi.com.cn/en/>
- China Qualifications Verification <https://www.chinadegrees.cn/en/>

Tietoa Kiinasta ja koulutusjärjestelmästä

- Ministry of Education <http://en.moe.gov.cn/>
mukana Study in China –palvelu <http://www.campuschina.org/>
- Opetushallituksen opas Kiinan koulutusjärjestelmä (v. 2006)

Oppaassa on mukana todistusmalleja

- Hollantilaisen NUFFICin maatieto: Country module China, jossa mukana todistusmalleja, myös toisen asteen koulutuksesta, sekä tietoa asiakirjoista ja niiden verifiointista
<https://www.nuffic.nl/en/subjects/education-and-diplomas-china/>

Muita tiedon lähteitä, edellisten lisäksi

Julkiset lähteet:

- World Higher Education Database www.whed.net
UNESCO, International Association of Universities
- Anabin <https://anabin.kmk.org>

Maksulliset tai käyttöoikeuden vaatimat lähteet:

- Online Database, Country information, China. UK NARIC.
<https://www.naric.org.uk>
- CEP Online. Australian Government, Department of Education and Training.
<https://internationaleducation.gov.au>

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos!

